

Φιλιππικός Ρώτα κατὰ Καζαντζάκη

Να κι ένα κείμενο κατὰ του Νίκου Καζαντζάκη, στο έτος αυτό που είναι αφιερωμένο στην προσφορά του Κρητικού συγγραφέα. Ένα κείμενο του Βασίλη Ρώτα, που πρωτοδημοσιεύτηκε το φθινόπωρο του 1943 σε συνέχειες στο εβδομαδιαίο περιοδικό «Καλλιτεχνικά Νέα» και ξανακυκλοφορεί τώρα σ' ένα βιβλιαράκι, με τίτλο «Κριτικοί στοχασμοί πάνω στην «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη».

Η κριτική, λοιπόν, αφορά το αποτελούμενο από 33.333 στίχους καζαντζακικό έπος, που θεωρείται και το πιο αμφιλεγόμενο έργο του.

«Δεν διαβάζεται»

«Η «Οδύσσεια» αυτή δεν διαβάζεται», γράφει κατηγορηματικά ο Ρώτας. Και προσθέτει με το σκωπτικό ύφος του: «Πρώτα πρώτα από το μέγεθος που έχει και σαν βιβλίο και σαν ποίημα. Το βιβλίο αυτό είναι μεγάλο, χοντρό και βαρύ. Δεν μπορείς να το χερακώσεις και να το ξεφυλλίσεις, αν δεν το τοποθετήσεις σε ειδικό αναλόγιο, με ειδική πολυθρόνα να

ΚΑΙ ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ENANTIION TOY

καθήσεις να το μελετήσεις. Όπως αλλιώς να κάμεις, θα κουραστείς αμέσως και θα το παρατήσεις. Είναι αδύνατο των αδυνάτων να το διαβάσει άνθρωπος ολόκληρο αυτό το βιβλίο, ούτε ο ίδιος ποιητής που τόγραψε. Τόγραψε αλλά δεν το διάβασε».

Η συνέχεια από το προλογικό σημείωμα της Βούλας Δαμιανάκου:

«Ο Ρώτας ωστόσο, που το είχε διαβάσει από τον πρώτον στίχο ίσαμε τον τελευταίον, όντας άρρωστος στην Κλινική Σμπαρούνη, εμπισμαίνει στην κριτική του τις πολλές αδυναμίες του έργου, από τον όγκο του τον ανοικονόμητο, τον τοτεμισμό του, την αμετροεπεία του, τον «ανάγωγο ρυθμικά» στίχο του. Από την έλλειψη περιπέτειας, από κούφια παραγεμισμάτα, από άχρηστα βάρη και παραστόλισμα από πληθώρα λέξεων αχρείαστες, που τις κρεμάει στο

έργο σαν κουδούνια, χαίμαλιά και σκουλαρίκια. Από την αφόρητη κατάχρηση από φτιαχτές λέξεις: «πολυβούλης», «λοξονούσης». Από τις αφελείς φαλικές φιλοσοφίες: «Όλο φαλό και μήτρα κρέμεται στην άβυσσο το πνέμα». Από την προσπάθεια του ποιητή να ειπεί μεγάλον λόγο, κι αντί μεγάλον λόγο, γράφει μέγα βιβλίο «που μόνο χασομέρηδες μπορούν να το διαβάσουν και μόνον πλούσιοι μπορούν να το αγοράσουν». (Σ.Σ.: Η «Οδύσσεια» στην πρώτη της έκδοση κυκλοφόρησε σε περιορισμένο αριθμό πολυτελών και πανάκριβων αντιτύπων μεγάλου σχήματος).

Στην κοινή γνώμη

«Ο Ρώτας», συνεχίζει η Δαμιανάκου, «επισημαίνει ότι το έργο αυτό δεν απευθύνεται στην κοινή γνώμη, δεν είναι συνεισφορά στον πολιτισμό μας. Απευθύνεται στην πρόληψη, στη γοητεία του τερατικού και της μαγείας και της αισθητικής ωμής εικόνας μάλιστα της ερωτικής πράξης. Επισημαίνει ότι ο ποιητής της Οδύσσειας έχει φτιάσει ένα υπεράτομο, έ-

Βασίλης Ρώτας: «Η «Οδύσσεια» αυτή δεν διαβάζεται!»

ναν σούπερμαν, έναν «εξαγνήνον», αλλά στην πραγματικότητα είναι απλώς ένας ερασιτέχνης της πράξης, που «έχει πηδήσει έξω από τη ζωή».

★ Επέστρεψαν από το Αγκριτζέντο της Σικελίας ο Δημήτρης Μυράτ και η Βούλα Ζουμπούλακη, όπου είχαν προσκληθεί και πήραν μέρος στο 13ο Διεθνές Συνέδριο Πιραντελλισμού.

Από χτες επαναλαμβάνονται κανονικά οι παραστάσεις του θεάτρου «Αθηνών» όπου όπως είναι γνωστό ο θίασος Μυράτ-Ζουμπούλακη παρουσιάζει το έργο του Πιραντέλλο «Να ντύσουμε τους γυμνούς».

ΑΓΙ